

DEZVOLTAREA ȘI ARMONIZAREA CADRULUI NORMATIV ȘI PROCEDURAL CONFORM STANDARDELOR UNIUNII EUROPENE ÎN VEDEREA INVESTIGĂRII FENOMENULUI INFRAȚIONAL

Vitalie CUȘNIR⁴⁴

<https://orcid.org/0000-0003-1467-7912>

Recenzent: Iulian RUSANOVSCI, doctor în drept, lector universitar, Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

Rezumat: *În contextul combaterii criminalității, este esențial ca instrumentele juridice și procedurale folosite de autoritățile competente să fie continuu optimizate pentru a răspunde provocărilor tot mai complexe generate de fenomenul criminogen. Aceste instrumente trebuie să evolueze constant, adaptându-se noilor tipuri de infracțiuni și la dinamica schimbărilor sociale, economice și tehnologice. Optimizarea acestora presupune nu doar îmbunătățirea reglementărilor și procedurilor legale, dar și formarea continuă a personalului implicat în investigarea infracțiunilor. Este necesară o integrare mai eficientă a tehnologiilor avansate, a analizei datelor și a metodelor de cercetare care pot facilita identificarea și urmărirea infractorilor. De asemenea, o atenție sporită trebuie acordată protecției drepturilor fundamentale ale cetățenilor, pentru a preveni abuzurile și erorile judiciare. Prin dezvoltarea unor proceduri mai clare și mai riguroase, dar și prin consolidarea colaborării între instituțiile juridice, polițienești și cele din domeniul educațional și social, se poate spori eficiența investigării fenomenului criminogen. Aceste măsuri nu doar că vor contribui la o mai bună gestionare a criminalității, dar vor întări și încrederea cetățenilor în sistemul de justiție.*

Cuvinte-cheie: baza juridică, măsuri speciale, investigații criminalistice, metode de investigare, practica judiciară, parteneriate durabile.

⁴⁴ Doctorand, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, email: cusnirvictoria62@gmail.com.

DEVELOPMENT AND HARMONIZATION OF THE NORMATIVE AND PROCEDURAL FRAMEWORK ACCORDING TO EUROPEAN UNION STANDARDS IN ORDER TO INVESTIGATE THE CRIMINAL PHENOMENON

Abstract: *The development and harmonization of the regulatory and procedural framework in accordance with European Union standards is an essential step towards strengthening the state's capacity to effectively prevent and investigate the criminal phenomenon, in a context marked by globalization, increased mobility and diversification of forms of crime. Adapting national legislation to the community acquis does not only involve the formal transposition of European directives and regulations, but also the integration of the fundamental principles governing the European area of freedom, security and justice. In this sense, the harmonization of the regulatory framework involves the permanent review and updating of legislative acts to ensure compatibility with European legal instruments, as well as alignment with standards regarding the protection of fundamental rights, judicial cooperation in criminal matters and the exchange of information between authorities. Particular attention must be paid to strengthening procedural guarantees, respecting the principle of proportionality and ensuring a balance between the efficiency of investigations and the protection of individual rights and freedoms. On the procedural level, it is necessary to implement modern and efficient investigation mechanisms, including the use of digital technologies, the development of specialized structures and continuous training of law enforcement personnel. At the same time, inter-institutional and cross-border cooperation must be strengthened through clear coordination mechanisms, rapid data exchange and active participation in European law enforcement networks. Harmonization with European standards contributes to increasing transparency, accountability and professionalism in the work of criminal prosecution bodies, increasing public trust in the act of justice. At the same time, it facilitates the effective fight against serious forms of crime – such as organized crime, corruption, human trafficking or cybercrime – which frequently cross national borders and require a coordinated response at European level. The development and harmonization of the regulatory and procedural framework in accordance with European Union standards is not only an obligation derived from international commitments, but also a strategic*

necessity for strengthening the rule of law, modernizing the justice system and ensuring a climate of safety for citizens.

Keywords: legal basis, special measures, forensic investigations, investigation methods, judicial practice, sustainable partnerships.

Introducere

Într-un context în care fenomenul criminalității devine tot mai complex și diversificat, este imperativ ca autoritățile competente să dispună de un set de instrumente juridice și procedurale în continuă perfecționare, capabile să răspundă provocărilor tot mai sofisticate ale acestui fenomen. Pentru a face față noilor forme de infracțiuni și pentru a se adapta rapid la schimbările sociale, economice și tehnologice, aceste instrumente trebuie să evolueze constant. Astfel, optimizarea lor nu se rezumă doar la actualizarea reglementărilor legale și a procedurilor standard, ci implică și o pregătire continuă și specializată a personalului din cadrul instituțiilor care investighează infracțiunile.

Este esențial ca procesul de modernizare a sistemului de justiție să includă integrarea unor tehnologii avansate, utilizarea analizei datelor și aplicarea unor metode de cercetare inovative care să faciliteze identificarea rapidă și urmărirea infractorilor, indiferent de natura sau complexitatea infracțiunii. În paralel, protecția drepturilor fundamentale ale cetățenilor trebuie să rămână o prioritate constantă, pentru a preveni abuzurile, erorile judiciare sau încălcarea principiilor statului de drept.

De asemenea, un factor important în optimizarea sistemului juridic și procedural este consolidarea colaborării interinstituționale între autoritățile juridice, polițienești, educaționale și sociale. Crearea unor parteneriate solide între aceste instituții poate contribui semnificativ la o gestionare mai eficientă a fenomenului criminogen, având în vedere că prevenirea și combaterea criminalității nu depind doar de măsurile de ordine publică, ci și de intervențiile în domeniul educațional și social.

Prin implementarea unor proceduri clare, transparente și riguroase, dar și prin întărirea cooperării interinstituționale, se va putea atinge o mai mare eficiență în investigarea și combaterea criminalității. În plus, aceste măsuri vor contribui la creșterea încrederii cetățenilor în sistemul de justiție, consolidând astfel statul de drept și promovând siguranța și drepturile fundamentale ale fiecărui individ.

Conținutul de bază. Caracteristicile distinctive ale societății moderne, care adesea este descrisă ca societate post-industrială sau societate informațională, sunt informatizarea, accesul tot mai larg al cetățenilor la resursele informaționale, creșterea ponderii serviciilor informaționale și a tehnologiilor informatice în produsul intern brut, scăderea ocupării forței de muncă în sfera producției materiale directe și creșterea acesteia în sfera informațională [2, p.85].

Aceste tendințe asociate cu dezvoltarea și punerea în aplicare a tehnologiilor digitale nu pot, desigur, să nu afecteze un domeniu atât de important al activității statului, cum este aplicarea legii, în special în domeniul procedurilor penale.

Situația criminogenă dintr-un stat reflectă procesele sociale, economice și tehnologice care au loc în cadrul acestuia, constituind un indicator relevant al dinamicii infracționale. În ultimele decenii, progresul rapid al tehnologiilor digitale a influențat semnificativ atât modalitățile de comitere a infracțiunilor, cât și metodele utilizate în investigarea acestora. Criminalitatea organizată, inclusiv fenomenul mercenariatului, integrează pe scară largă inovațiile științifice și resursele digitale pentru a facilita activități ilegale, fie prin utilizarea directă a acestora în săvârșirea faptelor infracționale, fie în scopul disimulării operațiunilor și protejării membrilor rețelelor criminale.

Utilizarea tehnologiilor informaționale și a telecomunicațiilor în cadrul activităților de mercenariat contribuie la recrutarea, finanțarea și coordonarea combatanților, sporind astfel dificultatea identificării și combaterii acestui fenomen. În acest context, activitățile de mercenariat, asociate frecvent cu acte de extremism și terorism, generează riscuri semnificative pentru securitatea națională și internațională, impunând necesitatea elaborării unor strategii complexe de prevenire și combatere, bazate pe cooperare interinstituțională, schimb de informații și utilizarea tehnologiilor avansate în scopul contracarării amenințărilor emergente.

În acest context, combaterea activităților de mercenariat și a criminalității asociate progresului tehnologic impune un răspuns strategic bazat pe suport științific, tehnic și informațional actualizat. Este esențial ca investigațiile preliminare să beneficieze de metode avansate de analiză și instrumente tehnologice de ultimă generație, care să permită organelor de aplicare a legii să soluționeze eficient aspectele procedurale, tactice și

organizatorice în cadrul urmăririi penale. O astfel de abordare va facilita identificarea rapidă a rețelelor de mercenari, demascarea mecanismelor de recrutare și finanțare, precum și elucidarea completă a circumstanțelor infracționale, contribuind astfel la o aplicare eficientă a măsurilor de prevenire și sancționare.

În literatura științifică, conceptul de sprijin tehnico-științific al investigațiilor preliminare este adesea comparat cu conceptul de sprijin tehnic și criminalistic, discutat deja mai sus, și este utilizat ca sinonim pentru acesta din urmă, sau acești termeni sunt considerați ca fiind părțile componente unul altuia [3, p.69].

Infracțiunile de tip mercenar nu sunt un act izolat, întâmplător, unic și de un singur moment. Acestea trebuie considerate ca un fenomen socio-juridic specific, complex ca structură, interrelații, având cauze, dinamică, anumite tendințe și regularități proprii. O astfel de infracțiune este un sistem complex de circumstanțe subiective interconectate și interdependente (proces fizice și psihice - decizii și acțiuni ale făptuitorului însuși, procese obiective de reflectare în mediul material a circumstanțelor de utilizare a instrumentelor infracțiunii. Acesta este un act de comportament volitiv socialmente periculos al unei persoane, care este comis cu un scop predeterminat în condiții specifice de loc și timp.

Un astfel de comportament se reflectă în mod natural în mediul material și în conștiința oamenilor (imaginile mentale ale martorilor, victimelor, suspectilor/acuzaților) și este în continuă dezvoltare și dinamică, schimbându-se și adaptându-se la noile realități ale dezvoltării societății.

Astfel, pentru a investiga cu succes astfel de infracțiuni, este necesară optimizarea și dezvoltarea în timp util a instrumentelor juridice și de procedură penală.

După cum se cunoaște, mercenarismul este reglementat prin diverse instrumente internaționale, cum ar fi Convenția ONU împotriva recrutării, utilizării, finanțării și instruirii mercenarilor (1989) și Protocolul adițional I la Convențiile de la Geneva (1977). Conform acestor documente, un mercenar este definit ca o persoană recrutată pentru a participa la un conflict armat cu scopul obținerii unui avantaj financiar, nefiind parte a forțelor armate regulate ale vreunei părți combatante.

Caracteristicile principale ale activității mercenarilor includ:

- Lipsa unei loialități față de statul sau entitatea angajatoare;

- Motivarea financiară ca factor determinant al implicării;
- Implicarea în conflicte armate sau destabilizarea ordinii publice;
- Utilizarea structurilor clandestine pentru recrutare, finanțare și coordonare.

În ciuda acestor reglementări, mercenarismul continuă să fie un fenomen persistent, necesitând instrumente juridice și procedurale mai eficiente pentru investigare și combatere.

În prezent, legislațiile naționale variază semnificativ în ceea ce privește incriminarea și sancționarea activității mercenarilor. În unele state, participarea la activități mercenare este considerată infracțiune gravă, în timp ce alte reglementări sunt ambigue sau inexistente. Această lipsă de armonizare legislativă creează dificultăți în cooperarea internațională pentru combaterea fenomenului.

Deficiențele principale includ:

- Lipsa unei definiții uniforme a mercenarismului în legislațiile naționale;
- Dificultăți în probarea intenției financiare ca element esențial al infracțiunii;
- Insuficiența instrumentelor de urmărire penală transnațională;
- Protecția juridică limitată pentru martorii și informatorii implicați în astfel de cazuri.

Pentru a depăși aceste provocări, este necesară o optimizare a instrumentelor juridice și procedurale prin standardizare internațională și cooperare sporită între state.

Pentru a crește eficiența investigațiilor privind activitățile mercenarilor, este imperativă consolidarea cadrului legal.

Măsurile necesare includ:

- **Adoptarea unei legislații unitare internaționale**, care să definească clar infracțiunea de mercenarism și să impună sancțiuni proporționale;
- **Îmbunătățirea mecanismelor de extrădare și cooperare juridică internațională**, prin acorduri bilaterale și multilaterale specifice combaterii mercenarismului;
- **Introducerea unor sancțiuni mai severe**, inclusiv confiscarea bunurilor și interdicții de participare la conflicte armate pentru persoanele condamnate;

- **Crearea unor registre internaționale** cu persoanele suspectate sau condamnate pentru implicare în activități mercenare, accesibile autorităților judiciare din diferite state.

Investigațiile referitoare la activitățile mercenarilor sunt adesea dificile din cauza caracterului transnațional al fenomenului și al metodelor conspirative utilizate. Pentru a spori eficiența investigațiilor, este necesară implementarea unor măsuri procedurale moderne:

- **Utilizarea tehnologiilor avansate** în supravegherea și interceptarea comunicațiilor pentru identificarea rețelelor de mercenari;
- **Creșterea capacității structurilor de aplicare a legii** de a monitoriza fluxurile financiare suspecte asociate finanțării activităților mercenare;
- **Implementarea echipelor mixte de investigație**, formate din specialiști ai mai multor state, pentru a facilita schimbul de informații și desfășurarea investigațiilor transfrontaliere;
- **Protecția sporită a martorilor și colaboratorilor justiției**, pentru a încuraja dezvăluirea informațiilor critice.

Optimizarea instrumentelor juridice și procedurale pentru investigarea activității mercenarilor este esențială pentru asigurarea securității internaționale și pentru prevenirea implicării acestora în conflicte armate ilegale. Standardizarea legislațiilor, consolidarea cooperării internaționale și utilizarea tehnologiilor moderne în investigare sunt măsuri fundamentale în acest demers. Numai printr-o abordare comprehensivă și coordonată se poate asigura o combatere eficientă a acestui fenomen periculos pentru stabilitatea globală.

Activitatea de **identificare și investigare** a activității de mercenariat este desfășurată de către autoritățile competente, inclusiv organele de aplicare a legii și serviciile de informații, în cooperare cu partenerii internaționali. În general, pentru a identifica și investiga activitățile de mercenariat sunt utilizate următoarele **metode**:

1. **Supraveghere și monitorizare**: Autoritățile efectuează supraveghere fizică și electronică asupra indivizilor suspectați de implicare în activități de mercenariat. Acest lucru poate include urmărirea deplasărilor, interceptarea comunicațiilor și monitorizarea activităților online.

2. **Colectarea și analiza informațiilor de informații**: Autoritățile obțin informații prin intermediul surselor deschise, inclusiv site-uri web, rețele de socializare, forumuri online și alte platforme de comunicare. Aceste

informații sunt analizate pentru a identifica legături și modele relevante pentru activitățile de mercenariat.

3. **Cooperare internațională:** Combaterea mercenariatului implică indispensabil cooperarea internațională între autoritățile competente din diferite țări. Schimbul de informații și coordonarea operațiunilor sunt cruciale pentru identificarea și investigarea rețelelor de mercenari care operează la nivel transnațional.

4. **Utilizarea informatorilor și infiltrarea:** Organele de resort recurg la utilizarea informatorilor și infiltrării investigatorilor sub acoperire în organizații sau grupuri suspectate de implicare în activități de mercenariat. Aceste tactici pot furniza informații valoroase despre structura, operațiunile și membrii implicați în activitățile ilegale.

5. **Analiza financiară:** Activitățile de mercenariat implică adesea fluxuri financiare suspecte. Prin urmare, SIS și organele procuraturii de comun cu Serviciul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (SPCSB) aplică metode de analiză financiară pentru a urmări tranzacțiile financiare suspecte, spălarea banilor și finanțarea terorismului, precum și alte activități financiare ilegale care pot fi asociate cu mercenarii și organizațiile lor.

6. **Colaborare cu organizații internaționale și ONG-uri:** Organizațiile internaționale, cum ar fi Interpol și Europol, și organizațiile neguvernamentale specializate în combaterea mercenariatului joacă un rol important în identificarea și investigarea activităților de mercenariat. Prin intermediul colaborării și schimbului de informații, aceste entități pot sprijini eforturile de combatere a acestui fenomen.

Practica judiciară privind aplicarea legii penale asupra mercenarilor din R. Moldova. Începând cu anul 2015, au fost documentate și contrarcarate numeroase cazuri de participare a cetățenilor Republicii Moldova în calitate de mercenari, ceea ce a generat o preocupare semnificativă în rândul autorităților și comunității internaționale.

Pentru a aduce aceste cazuri la lumină și a impune sancțiuni adecvate, au fost inițiate dosare penale împotriva persoanelor implicate în astfel de activități ilicite. Rezultatele acestor investigații au permis condamnarea a 17 persoane, în timp ce în privința altor 7 se așteaptă pronunțarea unei sentințe definitive din partea instanței de judecată. În cadrul acestor procese judiciare, s-a acționat în conformitate cu prevederile articolului 141 din Codul Penal al Republicii Moldova, care vizează infracțiunile de mercenariat.

Analizând finalitatea proceselor de judecată referitoare la dosarele penale pornite în legătură cu activitatea mercenarilor, putem observa o varietate de rezultate și pedepse aplicate. Din cele 17 persoane condamnate, 10 au primit pedeapsa cu închisoarea cu executare, ceea ce subliniază gravitatea implicării lor în activități mercenare.

Alte 6 persoane au fost condamnate la pedeapsa cu suspendare, ceea ce înseamnă că vor fi supuse unor restricții și supraveghere pentru un anumit interval de timp, cu scopul de a se asigura că nu vor mai recurge la astfel de acțiuni ilegale.

Într-un caz excepțional, o persoană a fost recunoscută ca având dereglări psihice și, în consecință, a fost eliberată de răspunderea penală din cauza stabilirii incapacității depline de exercițiu.

Aceste rezultate judiciare evidențiază eforturile autorităților de a combate și de a descuraja fenomenul mercenariatului în Republica Moldova. Prin aplicarea pedepselor corespunzătoare și prin adoptarea unor măsuri preventive și de descurajare, se urmărește să se asigure respectarea legii și să se reducă impactul negativ al activităților mercenare asupra securității și stabilității naționale. Este important ca aceste rezultate să fie evaluate și analizate în mod continuu, astfel încât să se poată dezvolta strategii mai eficiente de prevenire și combatere a fenomenului mercenariatului în Republica Moldova și în regiune.

Totodată, în scopul optimizării legislației naționale în domeniul combaterii activității mercenarilor, în anul 2020 a fost operată modificarea art. 141 din Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, la segmentul pedepsei aplicate pentru comiterea infracțiunii de mercenariat, și anume:

- la alineatul 1) sintagma „de la 3 - 7 ani” s-a modificat cu sintagma „de la 5 - 10 ani”;
- la al. 2) sintagma „de la 5 - 10 ani” s-a modificat cu sintagma „de la 10 - 15 ani”.

În Notă informativă la proiectul de lege, partea motivațională afirmă următoarele. „Cu toate că, Codul Penal al Republicii Moldova prevede sancțiuni pentru astfel de activități, am constatat că, de fapt, majoritatea mercenarilor au fost condamnați cu suspendare și eliberați din sala de judecată, lăsând astfel posibilitatea ca aceștia să se reîntoarcă în zonele de conflict. Această situație ridică îngrijorări cu privire la eficacitatea și seve-

ritatea sistemului de justiție penală în combaterea fenomenului mercenariatului în Republica Moldova.

În cadrul conflictului din Ucraina, legislația acestui stat califică acțiunile mercenarilor ca fiind echivalente cu terorismul, omuciderea și genocidul.

Până în 2009, participarea ca mercenar într-un conflict armat era pedepsită cu aceeași severitate ca și activitatea celor care angajează, instruiesc sau finanțează mercenarii, putând fi sancționați cu până la 15 ani de închisoare. Cu toate acestea, modificările aduse Codului Penal al Republicii Moldova au dus la micșorarea pedepselor pentru ambele tipuri de infracțiuni. Astfel, în anul 2020, un mercenar putea fi pedepsit cu maximum 7 ani de închisoare, în timp ce cei care îi angajează sau finanțează riscau cu 3 ani mai mult.

În lumina acestor constatări, organele legislative au considerat imperativă modificarea sancțiunilor prevăzute de articolul din Codul Penal al Republicii Moldova care abordează activitatea de mercenar, precum și recrutarea și/sau racolarea mercenarilor. Reducerea pedepselor pentru cei condamnați cu suspendare a survenit după ce aceștia și-au recunoscut vina”.

Autorul proiectului de lege a afirmat că „...participarea mercenarilor moldoveni în astfel de acțiuni militare reprezintă, de fapt, un antrenament pentru forțele interesate, oferindu-le posibilitatea de a pregăti grupări paramilitare pentru intervenții în alte situații de conflict care pot apărea”.

În același timp, legiuitorul a subliniat că componenta de mercenariat din cadrul unor forțe hibride servește scopurilor organizatorilor acestora, prin efectuarea de incursiuni militare clandestine și neautorizate în teritoriile statelor vecine, precum și prin pregătirea forțelor paramilitare pentru destabilizarea guvernelor democratice. Astfel, acțiunile acestor forțe, compuse din mercenari, nu pot fi atribuite unui anumit guvern și reprezintă o nouă formă de desfășurare a războaielor de tip hibrid. În acest context, Republica Moldova trebuie să intensifice pedepsele atât pentru mercenari, cât și pentru organizatorii acestora, deoarece deseori aceștia reprezintă o amenințare mai mare și mai periculoasă.

Ca urmare a acestei preocupări, inițiativa de modificare a fost susținută, iar modificările propuse au fost introduse în legislație. Această acțiune reprezintă un pas important în consolidarea și optimizarea cadrului legal și instituțional pentru combaterea fenomenului mercenariatului și pentru asigurarea securității și stabilității naționale a Republicii Moldova. Este

esențial ca aceste măsuri să fie implementate cu fermitate și să fie însoțite de eforturi continue de monitorizare, evaluare și ajustare a legislației și politicilor relevante în vederea contracarării eficiente a fenomenului mercenariatului și a promovării valorilor democratice și a statului de drept în Republica Moldova și în regiune [1].

Concluzii

Într-un context în care fenomenul criminalității devine tot mai diversificat și mai sofisticat, autoritățile competente trebuie să dezvolte și să mențină un cadru juridic și procedural care să fie în permanentă adaptare la noile realități sociale, economice și tehnologice. Astfel, pentru a răspunde eficient noilor provocări aduse de formele de criminalitate tot mai complexe, este necesar ca instrumentele legale și procedurile folosite în combaterea infracționalității să fie într-o continuă perfecționare. Acest proces de evoluție nu se limitează doar la actualizarea reglementărilor legale, ci include și integrarea unor tehnologii de ultimă oră, care să permită o identificare rapidă a infractorilor și o urmărire eficientă a acestora, indiferent de natura sau complexitatea infracțiunii comise.

De asemenea, este esențial ca procesul de modernizare a sistemului de justiție să fie susținut de o pregătire constantă și de specializare a personalului din cadrul instituțiilor responsabile cu investigarea și combaterea criminalității. Acesta trebuie să fie capabil să facă față provocărilor impuse de schimbările din societate, de evoluțiile tehnologice rapide și de noile tipuri de infracțiuni, care cer soluții inovative și abordări flexibile. Nu mai puțin important este faptul că, pe măsură ce acest sistem se modernizează, protecția drepturilor fundamentale ale cetățenilor trebuie să rămână o prioritate absolută, astfel încât să se evite orice abuzuri, erori judiciare sau încălcări ale principiilor statului de drept. Protejarea drepturilor fundamentale trebuie să meargă mână în mână cu măsurile de combatere a criminalității, asigurându-se că nici o acțiune întreprinsă în acest scop nu aduce prejudicii libertății individuale sau justiției corecte.

Mai mult decât atât, pentru a combate eficient criminalitatea, este esențială o colaborare interinstituțională consolidată, care să implice nu doar autoritățile juridice și polițienești, ci și instituțiile educaționale și sociale. Crearea unor parteneriate durabile între aceste sectoare poate contribui

semnificativ la prevenirea și combaterea criminalității, având în vedere că măsurile de ordine publică nu sunt suficiente de unele singure. Intervențiile educaționale și sociale joacă un rol esențial în reducerea riscurilor asociate comportamentelor infracționale, iar o colaborare eficientă între aceste domenii poate duce la o abordare mai holistică a fenomenului criminogen. Prin urmare, o optimizare continuă a sistemului juridic și procedural trebuie să includă atât dezvoltarea unor proceduri clare, transparente și riguroase, cât și întărirea colaborării între instituțiile relevante, pentru a asigura o gestionare mai eficientă și mai coerentă a fenomenului criminal. Aceste măsuri vor contribui nu doar la o mai mare eficiență în investigarea și combaterea infracțiunilor, dar vor spori și încrederea cetățenilor în sistemul de justiție, consolidând statul de drept și promovând siguranța și protecția drepturilor fundamentale ale fiecărei persoane. Astfel, modernizarea sistemului de justiție nu reprezintă doar o necesitate operativă, ci și un factor fundamental în consolidarea coeziunii sociale și în asigurarea unui cadru legislativ echilibrat și eficient.

Referințe bibliografice:

1. Codul penal al Republicii Moldova nr.985 din 18.04.2002 // Monitorul Oficial nr.72-74 din 14.04.2009;
2. Elyakov A. Societatea modernă în dimensiunea informației, Moscova, 2009, nr. 7;
3. Pashutina O. S., Kalutskikh A. M. Suport științific și tehnic pentru activitățile persoanelor cu cunoștințe în procedurile penale: probleme și perspective de dezvoltare. În: Buletinul Universității de Stat din Sud-Vest, Seria: Istorie și Drept, 2013, nr. 3.